

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok X

Tarnów, piątek 16 kwietnia 1937 r.

Nr. 16

„Naród może tylko sam sobie pomóc.

Jeśli nie potrafi tego uczynić —

to niema dlań ratunku“.

(Herzl)

Nr. tel. 45

Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3

Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

T R E Ś Ć:

Kto powinien zostać prezydentem miasta?

A kto będzie prezydentem miasta?

O fundusze na zatrudnienie bezrobotnych
Zerubawel Chawiw, Tel. Awiw: Węglecia czy odrodzenie
Uroczystość Główna Białej Miłki i Związku ziemiaków żyd.
Polenika między bundowcem Alterem a pępowcem Borskim
Wiec ludowy P. P. S. [w kwestii żydowskiej]
Abraham Kohane, Tel. Awiw: Obrazki palestyńskie
Do społeczeństwa żydowskiego!
Ze sął sądowej
Kronika i inne

Kto powinien zostać prezydentem miasta?

Normalnie na pytanie to winni dać odpowiedź radni miejscy. Są bowiem do tego powołani przez ustawę i są tym czynnikiem, który powinien być wyrazem woli całej ludności miasta. I gdyby nasza rada miejska posiadała większość świadomą swych celów, z pewnym programem działalności w zakresie gospodarki miejskiej — sprawa wyboru prezydenta miasta nie przedstawiałaby żadnych trudności.

Tak jednak nie jest. Ani bowiem niema na radzie miejskiej stałej większości, którąby wzięta na siebie pełną odpowiedzialność za gospodarkę miejską, ani grupa radnych, która od biedy tworzyłaby dotychczas tą większość — nie reprezentuje woli ludności miejskiej. I dlatego tak trudno o odpowiedniego kandydata. Wymieniane bowiem dotychczas kandydatury są przeważnie plodem kawianiarskich plotek, bo faktycznie dotychczas nie zgłosił się żaden kandydat, któryby otwarcie i jawnie oświadczył, że ubiega się o stanowisko prezydenta miasta Tarnowa. Bo do kogoż właściwie miałby się zgłosić? Czy do obecnej „większości“ na Radzie miejskiej?

A jednak problem prezydentury miasta Tarnowa nie jest tak prostym i łatwym do rozwiązania. Miasto przeszło już 50-tysięczne musi otrzymać prezydenta, któryby mógł pokonać samorządowa, na jakie napotyka dziś każda gospodarka samorządowa. Prezydent miasta musi umieć kierować gospodarką miasta a nie rządzić. Prezydent miasta musi przede wszystkim być dobrym gospodarzem. Musi być ojcem miasta, który opiekuje się całą ludnością miasta bez różnicy wyznania i narodowości. To też musi każdy prezydent miasta liczyć się z faktem, że w Tarnowie żyje około 45 proc. ludności żydowskiej, która ponosi całą część ciężarów miejskich.

Nieraz już poruszaliśmy sprawę żydowskiego wiceprezydenta. Odebranie Żydom wiceprezydentury było owozem nader czulej i gorącej miłości panującej między radnymi żydowskimi, a radnymi z klubu pracy gospodarczej i nie było takiej ofiary ciężkiej

i samobójczej, jakiejby radni żydowscy nie ponieśli dla zadokumentowania tej miłości. Nie wierzymy też by obecna Rada miejska naprawiała tą krzywdę wyrządzoną ludności żydowskiej. Nie będą żądali na-

A kto będzie prezydentem miasta?

Sprawa wyboru prezydenta miasta przybiera coraz bardziej na aktualność. Jak się bowiem dowiadujemy pan Wojewoda przyjął już do wiadomości rezygnację p. dra Brodzińskiego, a decyzja pana Ministra Spraw Wewnętrznych w tej sprawie zapadnie już w najbliższych dniach, po czym odnośnie władze nadzorcze natychmiast zarządzą wybór nowego prezydenta.

Kto będzie następcą p. dra Brodzińskiego na stanowisku prezydenta miasta, tego nie można oświadczyć na razie przewidzieć. Sprawa ta jest zresztą wentylowana w sferach miarodajnych, które rozważają, czy przysły prezydent ma być wysunięty przez czynników decydujących, czy też pozostawić Radzie miejskiej inicjatywę w tym kierunku. Również w tej sprawie zapadnie decyzja już w najbliższych dniach.

Na razie wymieniamy się co raz to nowe nazwiska kandydatów na hotel prezydentki. Według pogłosek aktualne są obecnie kandydatury wiceprezydenta mgra Kołodzieja, wicestarosty mgra Choczyńskiego, pułk. Hoborskiego, starosty bieleńskiego Bertholdiego. Klub pracy gospodarczej nie ma jeszcze jednolitego stanowiska w tej sprawie. Część wysuwa kandydaturę wiceprezydenta mgra Kołodzieja, zaś druga część kandydaturę pułk. Hoborskiego.

W związku z kandydaturą, wiceprezydenta mgra Kołodzieja staje się również aktualną sprawa wiceprezydentury. Kandydatura socjalistyczna nie wchodzi obecnie zupełnie w rachubę, gdyż socjaliści nie chcą

prawienia tej krzywdy radni żydowscy, nie umie się też krzywdy nikt inny ani z t. zw. obecnej większości ani z szeregów opozycji socjalistycznej.

Dlatego tak wielką wagę przywiązujemy do osoby przyszłego prezydenta miasta. Dlatego tak bardzo się obawiamy, że radni żydowscy i tym razem nie staną na wysokości zadania, że i tym razem zrezygnują z możliwości odegrania decydującej roli przy wyborze prezydenta miasta.

brać na siebie współodpowiedzialność za gospodarkę gminną, szczególnie w obecnym jej stanie. Aktualną natomiast byłaby kandydatura żydowska, która w tym wypadku nie napotykałaby w zasadzie na żadne trudności, o ileby radni żydowscy wysunęli właściwego kandydata, tym bardziej, że kandydatura socjalistyczna zupełnie odpada. Z pośród kandydatów żydowskich najpoważniejszymi byłiby pp. dr Szalit, inż. Leuchter i inż. Francos.

Najbliższe już tygodnie rozwiążą ten problem.

v.

O fundusze na zatrudnienie bezrobotnych

Na terenie Tarnowa jest około 1200 bezrobotnych, czekających na pracę. Na uruchomienie robót publicznych, przy których można było zatrudnić wszystkich bezrobotnych przez cały sezon letni, potrzebna jest kwota zł 620.000, a zarząd miejski ma do dyspozycji na ten cel załedwie zł 200.000, które starczyć mogą na zatrudnienie tylko 280 bezrobotnych. Sprawa zatrudnienia wszystkich bezrobotnych jest przedmiotem troski zarządu miejskiego.

Celem wyjedynania funduszy na rozwiązanie tej piekającej sprawy bezrobocia, udata się w piątek 9 bm. do Pana Wojewody krakowskiego Głównego delegacja zarządu miejskiego złożona z pp. wiceprezydenta mgra Kołodzieja i ławnika prof. Ciolkosza. Pan Wojewoda oświadczył delegacji, że żadnych funduszy na ten cel przeznaczyć nie może i nie będzie, i że sprawę bezrobocia winien zarząd miejski załatwić we własnym zakresie. Nie ma zatem żadnych widoków na uzyskanie środków z funduszy publicznych na rozwiązanie kwestii bezrobocia w naszym mieście, tym bardziej, że i Bank Gospodarstwa Krajowego w tym roku nie przyniża żadnych kredytów na rozbudowę miasta.

A tymczasem bezrobotni odbyli w poniedziałek 12 bm. zgromadzenie, na którym uchwalili wystosować do zarządu miejskiego ultimatywne żądanie zatrudnienia wszystkich bezrobotnych, zakreślając ostateczny termin do rozpoczęcia wszystkich robót publicznych na poniedziałek 19 bm.

Sprawa jest ciężka i poważna. Jak zarząd miejski wybrnie z tej sytuacji?

Wyjazd wiceprezydenta Kołodzieja do Warszawy

Celem wyjedynania funduszy na zatrudnienie bezrobotnych wiceprezydent p. mgr Kołodziej wyjechał we wtorek 13 bm. na kilka dni do Warszawy. W czasie jego nieobecności funkcję prezydenta pełni zastępca ławnik p. Komuński.

a oszczędności składaj w Powszechnym Banku Związkowym na książeczki wkładowe imienne lub na okaziciela gwarantujące bezwzględna tajemnicę wkładu. Wkłady płatne na każde żądanie lub za wypowiedzeniem w centrali i oddziałach. Oprocentowanie od 5 proc. do 6 i pół proc. rocznie.

BANK DEWIZOWY

Powszechny Bank Związkowy w Polsce S. A.

WARSZAWA — BIELSKO — CIESZYN — DROHOBYCZ — GDYNIA — KRAKÓW — LWÓW — PRZEMYŚL — STANISŁAWÓW

ODDZIAŁ W TARNOWIE, WAŁOWA 12

ZERUBAWEL CHAWIW, Tel Awiw

Wegetacja czy odrodzenie

(O zadaniach ogólnego syjonizmu)

Artykuł niniejszy nie jest pisanym dla celów polemicznych. Chwila jest za poważną, aby sobie pozwolić na zabawę w słowa. Słowa niniejsze skierowane są w głównej mierze na wewnątrz, do własnego obozu, do tych syjonistów, których jedynym celem jest wyzwolenie narodu.

Kwestia, jaka stoi przed nami, ogólnymi syjonistami różnych odcieni — jest prosta. Czy chcemy kontynuować naszą niedźną i bezowocną egzystencję, czy też jesteśmy gotowi zabrzucić ją i przetrwać obecnemu stanowi rzeczy, do zorganizowania się jako centralna siła w ruchu, któryby sobie zapewniał wpływ decydujący we wszystkich sprawach — siła, któryby zamieniła się w źródło twórczości narodowej, przyciągającą wszystkie skrzydła w organizacji syjonistycznej i zbliżającą je do wspólnego frontu.

Wewnętrzne łarcia w łonie organizacji syjonistycznej, konkurencja, niepokój, niechęć, przewidywanie, już dawno przytłumiły blask naszej wspólnej myśli o odrodzeniu. A stało się to z winy centrum, które zaniedbało swe zadanie, zrezygnowało z należnego mu miejsca, zacierając swoje swoiste oblicze, a które stanowi obecnie zaniedbaną masę odrębnych i rozrzuconych grup, bez perspektywy i bez zdolności do czynów.

Może przecież już dojrzała u nas świadomość konieczności przekształcenia przeszłości i rozpoczęcia nowego życia? Może nasz punkt widzenia, nasz błąd myśli jest tak odrębny i ma tak swoisty charakter, że zmusza nas do sformułowania naszych własnych postulatów: jedność w organizacji syjonistycznej, udział wszystkich warstw ludności w pracy odbudowawczej, równy i sprawiedliwy układ sił w instytucjach syjonistycznych, haczerska i wychowanie w duchu narodowym, równowaga między kapitałem a pracą? Może ogólny syjonizm również ma prawo mieć własne zdanie w sprawach syjonistycznych, własny program i własne drogi realizacji? Może w świetle odrębnej orientacji możliwym będzie przyciągnięcie nowe masy, zmobilizować świeże siły, nadać treść młodzieży, lękającej zbawczego słowa?

Zbyt czynnym jest długo się rozwozić nad przeszłością. Wszyscy wiedzą, jak wielki był ogólny syjonizm w pierwszym okresie ruchu. Wszystkie wysiłki, wszystkie poszerzenia, czyny, wszystkie wielkie sukcesy, wszystkie ogólne akcje, „świątynia” — były poświęcone ocaleniu narodu żydowskiego. Dzięki temu pierwsi chalucim działali odrodzeniowo zostali otoczeni aureolą nieśmiertelności, dzięki temu każdy Żyd był gotów do udzielenia swej pomocy chalucim i do brania udziału w ich smutkach i radościach. Wszyscy uważali tych, którzy osiedli w Palestynie za wyśnawców narodu, za twórców wolnego Jiszuwa żydowskiego. Jiszuw żył, żył w swojej ziemi i ze swej pracy i twórczości oryginalną kulturę hebrajską. Cel był wówczas wspólny dla wszystkich, którzy grupowali się dokoła sztabu syjonistycznego. Różnice zdań powstały tylko w dziedzinie praktycznej, przy ustalaniu drogi i środków. Część zajmowała się uzyskaniem „charteru” i zapewnieniem warunków politycznych, a część krzątała się koło „kozy” w Gederze i szkoły w Jaffie. Ale wszyscy mieli na oku jedynie dobro całego narodu — wszystkich jego części, pragneli przyciągnąć wszystkie jego siły do pracy odbudowawczej.

Specjalnymi cechami, jakie zramionowały ruch ludowy w owym okresie były: skrajny idealizm, bezgraniczna wiara, ofiarność i wytrwałość. Z tych źródeł ruch czerpał odwagę i siłę, energię i chęć twórczości. I została przeprowadzona wyraźna linia demarkacyjna między tymi, którzy szukali ratunku tylko dla siebie, a tymi, którzy szukali ratunku dla całego narodu.

W owej heroicznej epoce wszyscy syjonisci uchodzili za ogólnych syjonistów, albo przynajmniej podporządkowywali się hegemonii syjonistycznego światopoglądu, który w istocie swej jest ogólnonarodowy. A wszystko, co stworzone w kraju, wszystko, co przygotowane w górze było przeznaczone dla jednego celu. Nic za tym dążniwe, że nie było wówczas różnicy w czym, z jakiej kategorii, w jaki sposób w w jakiej formie znajduje wyraz twórczość syjonistyczna. Wszystko było dostosowane do jednego celu, jak różne materiały budowlane — cegły, glina, wapno i cement — potrzebne są do jednej budowy. Dla tych, którzy udzielali pomocy nie było ważnym, kto te pomoc otrzymuje. Wszystko było święte dla świętej sprawy.

I ogólny syjonizm — a raczej syjonisci bez przymiotników i bez celów ubocznych — sprowadził ruch na właściwą drogę. Pracowali bowiem z poświęceniem, bez wyrachowania, z entuzjazmem i uporem.

Ogólny syjonizm obejmując szerokie masy, skoncentrował koło siebie najlepszych synów narodu i najlepszych talenty budowlanych ruch, kształtował jego formy i nakreślił jego drogę.

Po epoce heroizmu rozpoczęła się epoka powszechności. Palestyna przestała nagle dla wielu być krajem ideałów i idealistów, lecz azym dla przesładowanych mas. A po świecie rozległ się krzyk „w kraju panuje prosperity”. Już nie centrum dla idea-

listów, wspinających się ku wyżynom, lecz pewna przystań dla wszystkich, którzy uciekają przed pożogą, przed katastrofalnym przewrotem, przed nędzą i biedą i nadeszły dnie alii dla Żydów, ale równocześnie i dnie obniżenia się wartości odrodzeniowych. Ta zmiana wkłada się nie tylko do szerokości mas, lecz również do ruchu syjonistycznego wraz z jego partiami i instytucjami.

Miejsce idealizmu zajął materializm. Tróška o naród, o wszystkie jego części, o tych, którzy faktycznie odczuwają ból i cierpienia narodu — została usunięta przez inne troski, które nie tylko nie łączą się, ale niekiedy są nawet sprzeczne z interesami narodu. Rozpoczęła się tania konkurencja między działaczami partyjnymi. Tu i tam ujawniła się też nieszczerzość polityczna, niewiara i niedopowiedzialność, a co gorzej — walka bratnia, która z dnia na dzień się wzmacnia.

Oczywista rzecz, że siła wilalna ruchu, jego pozytywne czynniki, młodzieńcza świeżość idealizmu chalucowego, który utrzymał się również w okresie chaosu — stoją na strachu ruchu i chronią go przed rozkładem i zupełnym upadkiem. Wzmocniamy ruch i dodajemy mu siły. Ale chaos wciąż jest wielki, a ogień walki rozpalony.

Temu chaosowi należy położyć kres. Musi być przeprowadzona gruntowna rewizja i zmiana. Centrum syjonistyczne winno skonsolidować swe szeregi, aby móc stawiać opór, aby oczyścić atmosferę!

Ogólny syjonizm winien zątm ponownie zrewidować podstawy swego bytu, winien uwolnić się od procesu wewnętrznego rozkalkowania, winien zjednoczyć wszystkie swe kierunki i grupy i objąć je w zwarte silnie zorganizowane szeregi. Winien sam

LEKARZ DENTYSTA JAKUB WANDSTEIN przeprowadził się i ordynuje w domu przy ulicy Wawowej 12

siebie znaleźć, wystąpić z całą swoją siłą i autorytetem odpowiadającemu politycznemu procentowi, który stanowi tak za solusis jak w Palestynie. Winien być samodzielnym, swoisty, wierny samemu sobie aż do końca. Masz ponownie być obudzony specjalny patriotyzm dla ogólnego syjonizmu, dla jego przyjaciół i sympatyków, a w szczególności dla młodzieży, kroczącej w jego szeregach. Winien walczyć o swoją egzystencję i dla swego pierwotnego charakteru kierowniczego w ruchu. Ogólny syjonizm winien tworzyć własne instytucje i zamienić je w instrumenty pomocy dla swych ludzi, jako środki pomocnicze dla tych, którzy są mu wierni. Nie wolno mu jednak przytym utracić ducha syjonizmu ludowego.

Istnieje czysta i szlachetna młodzież ogólnosyjonistyczna, młodzież, której treść życia wyidentyfikuje się z życiem całego narodu — młodzież, która mocno stoł wśród burzliwych fal obcych kierunków ideologicznych i nie ustępuje nawet o krok od świętości ludowych. Kto dopomóż tej młodzieży, jeżeli nie jednolita organizacja ogólnych syjonistów?

Nadszedł czas, kiedy każdy wierny syjonista musi spełnić swój obowiązek. Każdy przynależący do organizacji jest wypowiedziany we własne słowo — słowo zbawcze dla szerokości mas.

Jeżeli nie chcemy tak dalej wegetować — to musimy się odrodzić, skonsolidować i zorganizować dla własnego ratunku — dla ratunku całego ruchu syjonistycznego.

Uroczystość „Cijonim Baalej Mikcoa” i Związku rzemieślników żyd.

Stowarzyszenie Rzemieślników Żydowskich i Związek „Cijonim Baalej Mikcoa” obchodzą w niedzielę 11 bm. piękną i podniosłą uroczystość otwarcia wspólnego lokalu. W gustowne i dekorowane sali zebrali się członkowie obu stowarzyszeń, przedstawiciele licznych związków i organizacji, oraz liczni goście, aby dać wyraz swemu zadowoleniu z powodu powstania tego tak ważnego dla rzemieślników żydowskiego placówki. oraz swemu uznaniu dla zamierzeń obu stowarzyszeń, które znalazły wspólną drogę i wspólną platformę pracy dla dobra rzemieślników żydowskiego.

Ale cele zadania nowozałożonej organizacji rzemieślniczej są istotnie ważne i zasługują we wszelkie miar na poparcie całego społeczeństwa żydowskiego. Rzemieślnik żydowski bowiem w swej ciężkiej walce o byt, o utrzymanie swego warsztatu pracy musi znaleźć oparcie o organizację silną i sprawną, gdyż jedynie zbiorowy wysiłek może stawić czoło piętrzącym się obecnie trudnościom na drodze życiowej rzemieślnika żydowskiego. Nie chodzi tu tylko o jednorazową pomoc doraźną. Nie chodzi o jednorazowy jakiś zażek — aczkolwiek w razie potrzeby i to jest konieczne i pożyteczne, ale chodzi o cały kompleks skomplikowanych zagadnień, jakie współczesne życie społeczne i gospodarcze nasuwa rzemieślnikowi żydowskiemu, których jednostka rozwiązać nie może, a uczynić to może jedynie organizacja, stojąca na właściwiej wyżynie i rozumiejąca swe zadanie.

Ale życie rzemieślnika nie powinno się jednak ograniczyć do spraw zawodowych. Rzemieślnik żydowski jest integralną częścią całego narodu żydowskiego, a jego los jest ściśle związany z losem całego narodu. Niektóre jednak sfery do dnia dzisiejszego usiłują rzemieślnika żydowskiego zamknąć w ciasnych ramach spraw cechowych i zawodowych i trzymać go zdala od tego wielkiego procesu społecznego i kulturalnego, jaki obecnie naród żydowski przechodzi, tak w górze jak i w Palestynie, zapomniawszy, że wielka stała się przeszkoda dla rzemieślnika żydowskiego, bo przez to umniejsza się rolę rzemieślnika żydowskiego w tym wielkim narodowym procesie dziejowym i zarazem utrudnia się ten proces.

Nowa ta placówka rzemieślnicza powstała za tym jak bunt, jako protest przeciw temu zacięciu

kręgu działalności rzemieślnika żydowskiego, przeciw segregowaniu organizacji rzemieślników żydowskich do roli organizacji w całości wyłączonej z filantropijnej, bezpodkładu ideowego i społecznego, bez szerszego horyzontu narodowego i społecznego.

Zjednoczone stowarzyszenia mają właśnie stanowić tą wzorową organizację rzemieślnika żydowskiego, obejmującą w swej działalności wszystkie dziedziny życia rzemieślnika żydowskiego, tak zawodowo-gospodarczo-społeczne, jak również narodowo-kulturowe. Stąd właśnie to zadowolenie całej świadomości ludności żydowskiej z powstania tej nowej placówki rzemieślniczej, stąd to uznanie dla celów i zamierzeń tych stowarzyszeń. Społeczeństwo żydowskie zdaje sobie bowiem sprawę, że nowe to stowarzyszenie w zrozumienu interesów rzemieślnika żydowskiego nawróci go z dotychczasowej błędnej drogi i wciągnie go w orbitę wielkiego procesu dziejowego narodu żydowskiego, gdzie rzemieślnik żydowski znajduje właściwe zaszczytne miejsce, tak w górze, jak i w Palestynie.

Należy sobie tylko życzyć, aby dążenia te zostały jak najszybciej w zupełności zrealizowane.

Zagaj uroczystość przewodniczący Rady gospodarczej obu stowarzyszeń p. Hugo Spiller, a życzenia owocnej pracy i pomyślnego rozwoju złożył p. mgr Pluta imieniem p. starszy Szyki, po czym przemawiał imieniem Związku rzemieślników żydowskich p. Izrael Osterweil, a imieniem „Cijonim Baalej Mikcoa” p. Bolesław Spendel, p. prezes dr M. Menderer imieniem Żydowskiej Gminy Wyznawców, prezes Henryk Fluhr imieniem komitetu lokalnego organizacji syjonistycznej, wiceprezes Chiel Kruk imieniem „Mirzachi”. Imieniem komisji organizacyjnej przy Komitecie lokalnym org. syjon. przemawiał p. dr Chomet, który współpracował przy stworzeniu platformy współpracy dla obu stowarzyszeń, imieniem szefa „Sida Benar” prezes dr W. Malwina, p. prezes Bnej Syjonu przemówił prezes mgr M. Dintenfass, imieniem „Honor Hacijon” p. N. Blumenkrantz. W końcu przemówił członek zarządu Związku Rzem. Żyd. p. Schwarzbart.

Podziękowaniem za przybycie i za swą uwagę i zachęty zakończył przewodniczący p. Spiller oficjalną część uroczystości, po czym po wpisaniu się gości do księgi pamiątkowej, spóźnili obecni mieli dłuższą chwilę przy herbatce i smacznych przekąskach.

Fachowa firma radiowa
W. GRUSZOW
została przeniesiona
do nowego lokalu
przy ul. Krakowskiej 1
(obok cukierni Breitmayera)

Na składowe aparaty
Philipsa, Capello, Elektri, P. Z. T. i inne

Tytko 2 występy „Di Idische Bode” w Tarnowie

Atrakcją dla Tarnowa będą występy wspaniałego teatru rewiowego „Di Idische Bode” we środę 21 bm. i czwartek 22 bm. w sali Sokoła w swoich przebojowych programach: „Hefker Pietruszke” i „Geszon u Getrofn”. Na czele zespołu stoja artyści żydowskiej: Malwina Rappel, Szejne Miriam, Lili Liliana, Katz, Lederman, Liebigold Leon, Rottman, Rubin i Scheffel. Występy tego świętego zespołu cieszą się wszędzie niebywałym powodzeniem. Bilety już do nabycia w księgarni p. Fenichal, ul. Wawowej 12.

Początek o godzinie 8-mej wieczorem

ZE SALI SĄDOWEJ

Ewa, Jan i pani Emilia

Ewa K. jest sobie młodą wiejską dziewczynką. A Jan Sz. jest sobie starszym żonatym już jegomościem.

Ewa utrzymywała stosunki intymne z Janem. Nic nadzwyczajnego. Ale po pewnym czasie czuła, że coś się w niej zmienia. Zwieryza się z tym przed Janem. Następuje u niego otrzymanie. Alimenta na karaku. Trzeba sprawa zbadać — a może jakoś zarządzić. Ewa dostaje od Jana do garści 5 zł i adres akuszerki, Emilii S. Ta bystrym swym okiem konstatuje odrazu ciążę. W czwartym miesiącu. Ewa nie-szczęśliwa — coż teraz pocnie? Cała nadzieja w akuszerce. A pani Emilia osoba biedna, zarostkowa. Ewa i daje jej kilka procentów opium. Natwina Ewa myśli, że to już po wszystkim i plac akuszerki 11 zł za te „cudowne” prozki. Ale pani Emilia ma ustawę. Pieniądzy wzięła — bo opium jest drogim medykamentem, ale ona nie bawi się w spędzenie plodu. Donosiła też natychmiast policji, że była u niej Ewa w tym i tym zamierzając. Policja skierowała sprawę do sądu. Wszystkie troje zasiędi na ławie oskarżonych. Ewa o to, że w zamiarze spędzenia plodu zabrała prozki opium. Jan o to, że udzielił pomocy. Ewie do starła o spędzenie plodu przez wreszczenie jej 5 zł i wskazanie adresu akuszerki, a pani Emilia o to, że w celu osiągnięcia dla siebie korzyści wprowadziła w błąd Ewę tym, że dokonuje u niej zabiegu spędzania plodu i pobrała u niej za to 11 zł.

Smutno jest to wszystko skończyło. Ewa skazana została na karę więzienia przez 1 miesiąc z zawieszeniem na 3 lata, a pani Emilia na 6 miesięcy więzienia również z zawieszeniem na 3 lata. Jeden z nich Jan został uniewinniony, bo Sąd dął wiarego jego tłumaczeniu się, że posłał Ewę do akuszerki tylko dla zbadania jej stanu, bo przecież 5 zł nie mógł wystarczyć na zapłatę za spędzenie plodu.

Znowu kradzież dolarów z listów amerykańskich

Sąd okręgowy w Tarnowie miał ponownie do rozpatrzenia sprawę o wykradanie dolarów z listów amerykańskich, podobną do sprawy b. p. Słarżka, który zresztą zeznał jako świadek w tym procesie. Andrzej Seinder bowiem zasiadł we wtorek 13 bm. na ławie oskarżonych, oskarżony o to, że jako asystent urzędu pocztowego Tarnów 2, otworzył listy nadane pod adresem nieustalonych osób i przysłał sobie pieniężną zawartość tych list w nieustalonej bliżej wysokości. Ponadto Seinder był oskarżony o to, że w czasie od 24 października 1920 do 31 lipca 1936, a więc przez 16 lat pobierał podwójną pensję. Jedną jako elatowy pracownik pocztowy, a drugą jako emerytowany. Seinder bowiem był pracownikiem korespondentów. W roku 1910 uległ nie-szczęśliwemu wypadkowi, skutkiem czego został w roku 1911 spensjonowany. W roku 1916 wstąpił do służby pocztowej, gdzie w roku 1920 został stabilizowany. Fakt ten zataił przed zarządem Polskich Kolei Państwowych i przez 16 lat pobierał podwójną pensję, narazając Skarb Państwa na szkodę w kwocie 10.457 zł 66 gr. Seinder był ponadto oskarżony o trzecią przesłanną — przestępstwo dewizowe, gdyż jak sam zeznał w śledztwie, mając do spłacenia w Komunalnej Kasie Oszczędności pożyczkę dolarową, kupił w maju 1936 na czarnej giełdzie 57 dol., a w czerwcu 1936 u jakiegoś chłopca kupił 12 dol.

Sprawa wykradania dolarów z listów przedstawia się według aktu oskarżenia w sposób następujący: Andrzej Seinder miał wyznaczoną służbę przy poczcie peronowej od godz. 20-30 dnia 21. VI. 1936 do godziny 8-jej dnia 22. VI. 1936. Krytycznej nocy sprzątał wózków ambulsowych Władysław Rusiński wszedł po godzinie drugiej do ambulsu Nr 144, który otworzył kluczem i wysprzątałowy go częściowo zamknął ambulsu na klucz i wyszedł do pociągu odjeżdżającego w tym czasie do Krynczy. Po pewnym czasie Rusiński udał się ponownie do ambulsu, aby dokończyć sprzątnięcie i tam znalazł na stole kawalek sznurka, kilka skrawków papieru i szczyrory w białej oprawie z otwartym ostrzem, których to przedmiotów przydatność nie była mu wiadoma. W tym czasie Rusiński użył własności Seindera. Po dokonaniu sprzątnięcia Rusiński udał się do urzędu pocztowego, gdzie zastał kilku pracowników a m. in. i Seindera. Zapytał się dwukrotnie, „ko był w ambulsie” i nie otrzymawszy odpowiedzi na te pytanie położył znalezione w ambulsie szczyrory na stole, a wówczas doskoczył szczyrko Seindera, zabrał szczyrory i wyszedł z biura. Po pewnym czasie wrócił do biura Seinder i gdy zajął czapkę wypadły z niej czapki banknoty dolarowe. Fakt ten nasłuchiwał obecny pracownik pocztowy, że Seinder wyjął dolary z przesyłek pocztowych. Postanowił zbadać sprawę. Wszedł do ambulsu i nie znalazł już tam skrawków papieru pozostawionych poprzednio przez Rusińskiego, a w piecu, który był ciepły po świeżym paleniu znalazł pewną ilość popiołu zwęglonego papieru, przy czym na pół-

ce znalazłono też worek z listami, którego przedmiot nie było. Pracownicy pocztowi zawiadomili o swoich spostrzeżeniach zastępcę naczelnika Jana Siatkowskię, poczym przeprowadzono dalsze dochodzenia oraz rewizję mieszkanca Seindera, w czasie której znaleziono wstążkę i chusteczkę pochodzenia zagranicznego, a w końcu stał przed sądem oskarżony o powyższe czyny.

Na rozprawie Seinder zaprzeczył, jakoby wywomógł dolary z listów amerykańskich, twierdząc, że kupił je na czarnej giełdzie u jakiegoś pasażera, a kwoty otrzymane od P. K. P. nie uważał za emeryturę, lecz za rentę za nie-szczęśliwy wypadek, jakim uległ w roku 1910, jako pracownik kolejowy.

Przed sądem przesłuchiwał cały korowód świadków, których przeważnie obciążało oskarżonego. Po zamknięciu przewodu sądowego i przemówieniach stron, sąd wydał wyrok skazujący Seindera łącznie za wszystkie przestępstwa na 3 lata więzienia, 200 zł grzywny i na utratę praw obywatelskich przez 5 lat. Oskarżonego bronił p. mgr. Skowroński.

Skazanie radnego Nowaka

Radny socjalistyczny p. Karol Nowak udał się wiosną 1936 r. do Warszawy na zjazd pracowników komunalnych. W czasie podróży wjazd się w rozmowę z żołnierzami i w toku rozmowy namawiał ich do nieposłuszeństwa wobec przetrzonych o ile otrzymają rozkaz wystąpienia przeciw strajkującym robotnikom. Policja zawiadomiona o treści tej rozmowy, skierowała sprawę do sądu w Tarnowie, który skazał Nowaka na 10 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary. Prokurator wnioskował o wydanie przysięgi nienawiści wymiaru kary i jej zawieszeniu. Onegdaj odbyła się rozprawa apelacyjna w Krakowie, w wyniku której kara została wywyższona na 1½ roku bez zawieszenia. Przeciw temu podwyższeniu Nowaka zapowiedział kasację.

Ze sportu

Turniej biskawiczny o mistrzostwo Tarnowa. W ubiegłą niedzielę odbył się turniej biskawiczny o puchar tutejszego podokręgu z udziałem wszystkich turniejów tarnowskich.

Nadszpodziewanie dobrze wypadła drużyna 16 p. p., która zdobyła mistrzostwo turnieju, eliminując w półfinale niemiałą stoprocentowo faworyta Tarnów, oraz zwyciężając w finale Mościce, które dostały się tam bez większego trudu.

Organizacja turnieju wyraźnie szwankowała, gdyż nie było opracowanego regulaminu. Brak takowego dał się szczególnie odczuć w czasie półfinałowych zawodów między 16 p. p. a Tarnowia, gdzie w normalnym czasie był wynik bezbrankowy i należało właśnie zarządzić losowanie. Jednakże po dłuższych targach zarządców przegręła drużyna 30 m. i nastąpiło ustąpienie do skutku, t. j. do chwili pierwszej bramki. Odbiło się to na obu zespołach, które się porządnie wyczerpały, a nado musiano odwołać drugie spotkanie półfinałowe między Samsonem a Mościami z powodu braku czasu, a Samson, który miał popołudniową następną rozgrywkę o 3 i 4 miejsce, oddał Mościom zwycięstwo, rezygnując z walki.

Poszczególne wyniki przedstawia się następująco: 1 runda Samson — Gwardia Sieraków 3:0, sędzia p. Kulczyk, Mościce — Z. M. S. 2:0, sędzia p. Polanek, Tarnovia — Jutrzenka 4:0, sędzia p. Kulczyk, 16 p. p. — Metal 3:0, sędzia p. Krupa. Półfinały: 16 p. p. — Tarnovia 1:0, sędzia p. chor. Gawęda, Mościce — Samson v. o. Rozgrywka o 3 i 4 miejsce: Tarnovia — Samson 1:0, sędzia p. Polanek. Final: 16 p. p. — Mościce 2:0, sędzia p. Honig.

Sekcja tenisowa Z. T. G. S. „Samson” zawiadoma, że w najbliższych dniach oddane zostaną do użytku grających korty tenisowe przy ul. Terlii. Wpis nowych członków do sekcji oraz zgłoszenia na abonament sezonowy i miesięczny na kortach przyjmują się w lokalu Towarzystwa przy ul. Mickiewicza 12.

Ge-Be

Pan Adam Marszałkiewicz, ponownie skazany na 2 tygodnie aresztu za zniesławienie

W piątek 9 bm. został zakończony proces karny wytoczony przez p. dra Kryplewskiego p. Adamowi Marszałkiewiczowi o zniesławienie popełnione drukiem w artykułach umieszczonych w „Haśle”, w których p. Marszałkiewicz ostro skrytykował działalność p. dra Kryplewskiego w charakterze burmistrza miasta, szczególnie w związku z budową rzeki. Sprawa toczy się już od dłuższego czasu, gdyż p. Marszałkiewicz zaproponował dowód prawdy na naprowadzenie w artykułach zarzuty przeciw p. drowi Kryplewskiemu.

W piątek 9 bm. sso. dr Król ogłosił wyrok skazujący p. Adama Marszałkiewicza na 2 tygodnie aresztu i 50 zł grzywny z zawieszeniem wykonania kary na 2 lata, oraz na zapłacenie kosztów procesu.

Konc. Biuro Rewizyjne dla Księgowości

Józefa Müllera

bięgłego sądowego w zakresie księgowości i rachunku przyręplęgo
W TARNOWIE, UL. KRASIŃSKIEGO 5

TELEFON Nr 10-17

Zakładanie ksiąg handlowych

wszelkimi najnowszymi systemami dla handlu, przemysłu i rolnictwa w myśl kodeksu handlowego i ustawy skarbowej

Kontrola bilansów Nadzór nad księgowością
Zawładzanie dewizami dla importu
LIKWIDACJA — EKSPERTYZY

Rozliczenie spółników

Opisadnia w najbardziej skomplikowanych kwertach księgowych

Pierścionki żarzynowe i słubne, oraz wszelkie prezenty okolicznościowe, zegarki najlepszych marek, srebro stolowe, lich-tarze, papieronice itd. — poleca
ZAKŁAD JUBILERSKI

S. LEDERBERGER Tarnów. Krakowska 4

Szacowanie przedmiotów wartościowych bezpłatnie

Delegat „Centos” w Tarnowie

Onegdaj bawił w Tarnowie delegat „Centos” p. dr Leser z Krakowa, który brał udział w specjalnie zwołanych posiedzeniach Tow. Szkoły Zawodowej Słow. Opiekę nad żydowską młodzieżą szkolną, oraz Ochronki Żydowskiej. Na posiedzeniach tych p. dr Leser nakreślił linię, po jakiej ma kroczyć działalność stowarzyszeń należących do „Centos”.

KRONIKA

Powrót z Palestyny. Wiceprezesa zarządu ka-halnego p. Wolf Götler powrócił z Palestyny i objął urzędowanie.

Bnej-Syjon. W sobotę 17 b. m. o godz. 11 posiedzenie zarządu, o godz. 3 popoł. planerka z referatem p. M. Dintenfass n. t. „Na horyzoncie wielkiej polityki”.

W poniedziałek 19 b. m. pogadanka III kwicy z referatem tow. S. Rapaporta. We wtorek dnia 20 b. m. o godz. 8:30 pogadanka IV grupy. We środę dnia 21 b. m. o godz. 8:30 pogadanka II kwicy.

Młode Wizo. W sobotę dnia 17 b. m. o godz. 3 popoł. planerka — zebranie z referatem pani dr Liebow-Wiedomowskiej.

Irgun Dawid Iwrit. W sobotę 17 bm. o godz. 3 po poł. odbędzie się w lokalu „Jabne” przy ul. Topolewój 2 t. p. referat tow. J. Głasa n. t. „Awoda wawdu b'toldot amejnu”.

IV doroczne walne zebranie członków Stron-nictwa Państwa Żydowskiego w Tarnowie, połączone z wyborem komitetu lokalnego odbędzie się w sobotę 17 bm. o godz. 8:30 po poł. w lokalu przy ul. Nowy Świat 41 z udziałem delegata egzekutywy kraj.

Hitachud. W sobotę 17 bm. o godz. 3 popoł. odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Goldmehera 5 (partier) referat prezesa egzekutywy „Hitachud” p. dra O. Spiży n. t. „40 lat syjonizmu”. Wstęp wolny.

Strajk handlowców. We wtorek 13 bm. wy-buchł strajk pomocników handlowych w branży su-kienicznej i bławatniczej, obejmujących około 80 pra-cowników, w około 30 przedsiębiorstwach handlowych. Strajkujący żądają zawarcia umowy zbiorowej i pod-wyższenia plac. Pan inspektor pracy zwołał na piątek 16 bm. konferencję pracodawców i strajkujących pra-cobiorców dla zlikwidowania strajku.

Pod zarzutem działalności komunistycznej, oraz w związku z usiłowniami wywołania awantur na na odczytanie mgra Grossa z Krakowa w domu P. P. S. na temat ostatnich procesów politycznych w Rosji sowieckiej, policja przysłała i oddawała do dys-pozycji władz sądowych Sędziego Szczęsny z Sędziowsza-zamieszkalego w Tarnowie, Flickera Ezechiela Chaskla z Rzeszowa zamieszkalego w Tarnowie, Zabawę Mie-czysława, Dorę Regine, Bleiweissównę Marię i Me-schall Goldę.

Zuchwałé włamanie. Nieznani sprawcy włama-li się do tarnowskiej filii Państwowego Wytwórni Miesnej, gdzie rozpruli rakiem kase ogniotrwały i zabrali kwotę około 12.000.

Arestowanie niebezpiecznego złodzieja. Mu-siał Stefan z Tarnowa poszukiwany od dłuższego cza-su za dokonanie szeregu kradzieży w Tarnowie zo-stał ujęty przez policję i oddawiony do dyspozycji władz sądowych.

Kino Apollo wyświetla dziś i w dni następne film kolorowy p. t. „Ogród Allah’a”. W głównych rolach Marlena Dietrich i Józef Schildkraut.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/2 str. 175 zł, 1/4 str. 90 zł, 1/8 str. 45 zł, 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł.

Prenumerata: Miesięcznie zł 110, kwartalnie zł 330, półrocznie zł 660, rocznie 1320. Prenumerata zagranicą miesięcznie zł 150

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Chaim Friedman.

Drukarnia I. Engelberga w Tarnowie